

॥ १ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ प्राप्तोलक्षणं राजचिह्नं चामरादिसंप्राप्तलक्षणः प्राप्तपद्मे च द्वितीययेतिसमासः तदन्योऽप्राप्तलक्षणस्तं वस्तुत्यापि अतादृशं असंगचिन्मात्रत्वात् अलक्षणमचित्यमित्यादिश्रुतेरिति वाग्देवतायास्तात्पर्यं ॥ २१ ॥ २२ ॥ धर्मच्युतत्वेमेवाह योयमिति राजानंकंसं ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ अयुक्तामिति

ऋत्विजं मन्यसे कृष्णमथ वा कुरुनंदन ॥ द्वैपायने स्थिते वद्वे कथं कृष्णोर्चितस्त्वया ॥ १ ॥ भीष्मेशान्तनवे राजन् स्थिते पुरुषसत्तमे ॥ स्वच्छंदमृत्युके राजन् कथं कृष्णोर्चितस्त्वया ॥ १० ॥ अश्वत्थामि स्थिते वीरे सर्वशास्त्रविशारदे ॥ कथं कृष्णस्त्वयाराजन् नर्चितः कुरुनंदन ॥ ११ ॥ दुर्योधने च राजे द्रे स्थिते पुरुषसत्तमे ॥ कृपे च भारताचार्ये कथं कृष्णस्त्वयार्चितः ॥ १२ ॥ द्रुमं किंपुरुषाचार्यमतिक्रम्य तथा चितः ॥ भीष्मके चैव दुर्योधने पांडुवल्कलक्षणे ॥ १३ ॥ नृपे च रुक्मिणि श्रेष्ठे एकलव्ये तथैव च ॥ शल्ये मद्राधिपे चैव कथं कृष्णस्त्वयार्चितः ॥ १४ ॥ अयं च सर्वराज्ञां वैवलश्लाघीमहाबलः ॥ जामदग्न्यस्य दयितः शिष्यो विप्रस्य भारत ॥ १५ ॥ येनात्मबलमाश्रित्य राजानो युधिनिर्जिताः ॥ तंच कर्णमतिक्रम्य कथं कृष्णस्त्वयार्चितः ॥ १६ ॥ नैव त्विद्वैवचाचार्यो न राजामधुसूदनः ॥ अर्चितश्च कुरुश्रेष्ठ किमन्यत्प्रियकाम्यया ॥ १७ ॥ अथवाभ्यर्चनीयो यं युष्माकं मधुसूदनः ॥ किं राजभिरिहानीतैरवमानाय भारत ॥ १८ ॥ वयं तु न भयादस्य कौंतेयस्य महात्मनः ॥ प्रयच्छामः करान्सर्वे न लोभान्न च सांत्वनात् ॥ १९ ॥ अस्य धर्मप्रवृत्तस्य पार्थिवत्वं चिकीर्षतः ॥ करानस्मै प्रयच्छामः सोयमस्मान्न मन्यते ॥ २० ॥ किमन्यदवमानाद्विदेनं राजसंसदि ॥ अप्राप्तलक्षणं कृष्णमर्घेनार्चितवानसि ॥ २१ ॥ अकस्माद्धर्मपुत्रस्य धर्मात्मेति यशोगतं ॥ को हि धर्मच्युते पूजामेवं युक्तां न योजयेत् ॥ २२ ॥ यो यं वृष्णि कुले जातो राजानं हतवान्पुरा ॥ जरासंधं महात्मानमन्यायेन दुरात्मवान् ॥ २३ ॥ अद्य धर्मात्मता चैव व्यपकृष्टायुधिष्ठिरात् ॥ दर्शितं कृपणत्वं च कृष्णोऽर्घस्य निवेदनात् ॥ २४ ॥ यदि भीताश्च कौंतेयाः कृपणाश्च तपस्विनः ॥ ननु त्वयापि बोद्धव्यं यां पूजां माधवार्हसि ॥ २५ ॥ अथवा कृपणैरेतामुपनीतां जनादंन ॥ पूजामनर्हः कस्मात्त्वमभ्यनुज्ञातवानसि ॥ २६ ॥ अयुक्तामात्मनः पूजां त्वं पुनर्बहुमन्यसे ॥ हविषः प्राप्य निष्यंदं प्राशिताश्चेव निर्जने ॥ २७ ॥ न त्वयं पार्थिवेन्द्राणामपमानः प्रयुज्यते ॥ त्वामेव कुरवो व्यक्तं प्रलंभं ते जनार्दन ॥ २८ ॥

आत्मनः अयुक्तां पूजां अद्वैते पूज्यपूजकभावाभावेन भेदस्यायोगात् अथापि हविषो निष्यंदं लेशं प्राशितुं द्रौपदीशाकशेषवत्प्राशनाय प्राप्य द्विचंद्रादिवन्मायया भेदमाखंडो भक्तो पतत तत्तावदेव बहुमन्यसे निर्जने निर्मनुष्ये अंतरिक्षे श्वसितीति श्वावायुः मातरि श्वासदागतिरिति कोशः मातर्यंतरिक्षे श्वसितीति यास्कः इति सरस्वत्याशयः कथापक्षे तु स्पष्ट एवार्थः ॥ २७ ॥ प्रलंभं ते अवलंबं ते ॥ २८ ॥